

Károli Gáspár Református Egyetem
Bölcsészettudományi Kar
Művészettudományi és Szabadbölcészeti Intézet
Művészettörténet Tanszék

MA szakdolgozati témák – Művészettörténet
(muzeológia-műemlékvédelem specializáció)

TVSZ 77. §

(1) A szakdolgozat olyan jelentős volumenű, önálló szakmai munkán alapuló tanulmány, amelynek témáját a szaktanszék/intézet, illetve a hallgató kezdeményezésére a látogatott szak tudományterületéről jelölik ki. Tükrözi a hallgató tájékozódását a témára vonatkozó hazai és nemzetközi szakirodalomban, valamint szakmai ítélőképességét az eredmények elemző, kritikai és összegző áttekintése során. A tényfeltárás és/vagy az értelmezés területén szakmailag értékelhető új eredményt nyújt, és ilyen módon dokumentálható, hogy a hallgató elsajátította és alkalmazni tudja a tudományterület fogalmi eszközeit és módszereit.

Témavezető lehet:

Mesterképzésben illetve osztatlan képzésben tudományos fokozattal rendelkező, legalább adjunktusi beosztású, az Egyetemmel munkaviszonyban álló oktató, illetve kutató. Amennyiben a kutatott téma igényli, a dékán engedélyezheti, hogy a választott témavezető mellett tudományos fokozattal rendelkező külső konzulens is felkérhető legyen témavezetőnek.

Dr. Jékely Zsombor

Egy történeti műemlék épület monografikus feldolgozása a Kárpát-medence területéről

elsősorban olyan épületek, amelyek művészettörténeti értékei újabb műemléki kutatások nyomán kerültek elő, pl.:

- kőfaragványokkal, freskókkal díszített középkori templom, amelynek művészettörténeti értékei újabb műemléki kutatások (pl. Ercsi monostor, Darlac, Somogyom, Szászvánfalva, Visk, stb.), vagy
- jelentős művészi értékeit megőrzött vár, ill. kastély, esetleg újabb helyreállítás vagy rekonstrukció értékelésével együtt.

(Minden esetben a hallgató által személyesen is tanulmányozható emlék, amelyről felmérési és egyéb dokumentáció is rendelkezésre áll.)

A középkori és reneszánsz művészet hazai közgyűjteményben őrzött kiemelkedő emlékének monografikus feldolgozása (proveniencia és kutatástörténet részletes feldolgozásával)

Különleges tárgytípusok emlékeinek feldolgozása, múzeum gyűjteményből kiindulva.

Magyarországi egyházi gyűjteményben őrzött kiemelkedő tárgy, tárgye gyűjtemény feldolgozása (pl. festett faberendezés, úrasztali készlet, stb.)

Esettanulmányok a magyarországi műemlékvédelem korai korszakából – kiemelt műemléki helyreállítások, kiemelt személyiségek életpályája

Iparművészeti Múzeum gyűjteményéhez kötődő, a múzeumban feldolgozható témák, pl.:

- hagyatékok és rajtuk keresztül életpályák előzetes feldolgozása (pl. Kaesz Gyula tervezői szemlélete; egyéb 20. századi magyar tervezők, iparművészek hagyatéka);
- gyűjtéstörténet tanulmányozása – kiemelkedő gyűjtők, gyűjtemények (pl.: A gróf Zichy család művészetpártolása a 19. században; Bubics Zsigmond gyűjteménye; Fetti Ottó gyűjteménye);

Iparművészeti Múzeum egyes gyűjteményi egységeinek feldolgozása, pl:

- Művészi könyvek és művészkönyvek;
- Ex libris-gyűjtemény alapján: magyar grafikusok a két világháború között;
- egyházi műipar a 19. század végén;
- oszmán-török szőnyegek;
- a magyar kerámiaművészet kiemelkedő cégei

Kiemelt múzeumi restitúciós ügyek, nemzetközi vagy hazai példák

Dr. Entz Géza

Műemléki beavatkozások története valamely jelentős műemlékkel kapcsolatban (pl. székesfehérvári prépostsági templom és romkert, Esztergom várkapolna és királyi palota, Mátyás templom stb.) különös tekintettel a koncepcionális változásokra.

A magyar műemlékvédelem történetében jelentős szerepet játszó személy műemlékvédelmi munkásságának bemutatása (pl. Ipolyi, Gerevich, Dercsényi, Szakál Ernő stb.) Célszerű olyan személyt választani, akinek munkássága a szakirodalom alapján, ide értve saját szakirodalmi munkásságát, jól megítélhető. A szakdolgozótól az választott személy, ill. a rá vonatkozó lehetőleg teljes bibliográfia összeállítását is meg kellene követelni, amennyiben ilyen még nem készült.

Dr. Keserü Katalin

Általában 19-20-21. századi témák, közelebbről

Tudománytörténet:

Fülep Lajos írásai a vallásos (különös tekintettel a református) művészetről

- összefüggésben a kortárs művészetekkel és értelmezéseivel

Építésztörténet:

- A magyarországi Arts and Crafts mozgalom feldolgozatlan műveinek számbavétele, különös tekintettel az egyházi épületekre és a két világháború közti korszakra
- Kápolnaépítészet (választható korszakban, de elsősorban a 19-20. században)

Képzőművészet:

A 19. századi katolikus egyházi reform és a képzőművészetek

- Fritz von Uhde életművében
- a skandináv festészetben

Nőművészet

Várnagy Ildikó (szobrász) művészeti nevelési programja az 1970-es években

Paczka Kornélia (P. Ferencné, Cornelia Wagner) művészete (19-20. század fordulója) stb.

Művészcsoporthoz Magyarországon a II. vh után (akár korszakonként)

Muzeológia és kortárs művészet:

- Kurátori stratégiák a rendszerváltás idején és azóta (például: párhuzamos oeuvre-ök, párhuzamos tendenciák – kelet-nyugat ill. kelet-kelet vonatkozásában; párhuzamosságok a régi és a kortárs művészet között)
- Magyarországi galériatörténetek (művészeti és piaci stratégiák, például „galériaautcák” /Falk Miksa u., Várfok u., Bartók Béla út/ kialakulása) a rendszerváltás után
- Művészet-támogatás és gyűjteményezés (például: alapítványok tevékenysége, beleértve a bankok alapítványait éppúgy, mint más cégek, kulturális egyesületek, magánszemélyek alapítványait, gyűjteményeit)
- Ún. kortárs művészeti intézetek (Soros Alapítvány, Dunaújvárosi ICA stb.) összetett tevékenysége

Dr. Faludy Judit

(előnyben részesíti a személyre szabottan, közösen kijelölt témákat):

- Válogatás egyházi gyűjteményekben lévő tárgyak közül – provenienciakutatás – Zsidó Múzeum (iparművészet; gyűjteménytörténet)
- Temetők művészete (Zsidó temetők – épületkerámia – építészek)
- Holokauszt túlélők művészete
- Kortárs nőművészet
- Grafika
- Alkalmazott grafika
- Kerámia-, Textilművészek

- Városfejlődés – városfejlesztés, falvak fejlődése (jellemzőik), templomok átalakulása, átalakítása (zsinagógák is)
- Zsidó Múzeum (iparművészet; gyűjteménytörténet; új szerzemények)
- Zsidó temetők művészete
- Zsidó építészek és alkotásaik a két világháború között
- Települések különböző nemzetiségű lakosságának építkezései - jellegzetességek; városiasodás; polgárosodás; munkásnegyedek; kolóniák
- Nemzetközi biennálék, fesztiválok magyar vonatkozásai
- 19.-20. századi festészet
- A kortárs művészet műfaji változásai, kutató művészet
- Szobrászati épületdekorációk a városfejlődés különböző korszakaiban
- Absztrakt művészet Magyarországon
- Az op art hazai vonatkozásai
- Franciaországban letelepült magyar alkotók tevékenysége 1945 után
- Az Európai iskola művészei nemzetközi kontextusban
- Kortárs alkotók monografikus földolgozása, kontextualizálása
- A vizuális nevelés történeti kontextusváltozásai
- Vidéki múzeumok gyűjteményei, gyűjteményi egységei
- Alternatív kiállítások, alternatív kiállítóhelyek
- Múzeumok, művészeti intézmények, művészeti piac stratégiaváltása a 2000-es években
- 20. századi gyűjtemények nemzetközi kontextusban (múzeum, galéria)
- Művészet és pszichológia határterületei
- Outsider art, art brut, pszichiátriai művészet
- Fényművészet
- Kisebbségi művészet
- Ökológia és művészet
- Múzeumtörténet, intézménytörténet
- A művészettörténet határterületei (pszichológia, színház, városfejlődés, városantropológia, házfoglalók,
- street art, outsider art, művészettel nevelés, deliberatív public opinion a művészet eszközeivel, művészeti tanoda-programok, közösségi terek)
- Befogadáselméletek
- Művészi szerepek - testkép vizualizációja
- Egész és nem-egész
- A nő és helye a művészetben
- 1945 utáni franciaországi magyar művészek (Anna Mark, Vera Molnar, Lucien Hervé, Arc-en-ciel, Major Kamill, Breuer Marcell, Marta Pan, Pátzay Pál, Sigmund Kolosvary, Anton Prinner, Konok Tamás, Hetey Katalin, Franyo Atoth)
- J. L. Moreno hatása a magyar művészeti életre a 60', 70', 80' években (Erdély Miklós, Halász Péter, Maurer Dóra)
- Pszichodráma és művészet határterületei (Mérei Ferenc hatása a művészi kreativitásra)
- Az OSAS művészei

Dr. Ordasi Zsuzsa

Elsősorban a 20. századi magyar építészettel kapcsolatos témák, valamint a magyar-olasz művészeti kapcsolatokkal kapcsolatos témák, egyénileg egyeztetve. Lehetséges témák még:

- Szállodaépítés a 20. század első felében Magyarországon (egy szállodatípus építészettörténeti feldolgozása)
- Egy szabadon választott a 20. század első felében épült budapesti lakóháztípus feldolgozása
- Közlekedési épületek Budapesten a 20. század első felében (repülőtér, vasút- és buszállomás)
- Kortárs olasz alkotások a Szépművészeti Múzeum gyűjteményében
- Le Corbusier magyarországi recepciója (főképpen a Tér és Forma folyóirat alapján - filológiai munka)

Németh István (Néderlandisztika Tanszék)

Műgyűjtés története:

- A legnagyobb magyar műgyűjtő? Nemes Marcell, a legendás "marchand-amateur" megítélése a kortársak és az utókor szemében.
- Egy híres holland műgyűjtemény születése: Helene Kröller-Müller és H.P. Bremmer
- Holland-magyar kulturális kapcsolatok a 20. század első felében a képzőművészet tükrében
- A Wendingen című holland folyóirat és magyar vonatkozásai
- De Bijenkorf: Egy legendás holland áruházlánc és a modern művészetek

Dr. Somhegyi Zoltán

(Az alábbi nagyobb témákat a szakdolgozó hallgatóval egyeztetve, érdeklődésének megfelelően lehet tovább szűkíteni.)

Általánosabb jellegű témák:

- 18-19. századi művészet és esztétika, főleg 18. századi velencei művészet (pl. velencei táj- és városábrázolás, capriccio, veduta, műkereskedelem és mecénatúra stb.) és
- német romantika (tájkép, művészetfilozófia és vallás összefüggései, az „északi” tájképfestészet jellemzői, a fenséges mint esztétikai kategória hatása a képzőművészetre, Grand Tour stb.)
- 20. századi és kortárs magyar művészet
- 20. századi és kortárs nemzetközi művészet
- kortárs képzőművészet, különös tekintettel a magyar és közel-keleti művészetre (pl. egyes alkotók, iskolák, csoportok, témák, motívumok feldolgozása)
- a kortárs művészet intézményrendszeréhez kapcsolódó témák (pl. múzeumok, galériák, vásárok, biennálék, kereskedelmi vs. esztétikai érték problémája stb.)
- a művészettörténet tudománytörténete
- esztétika és művészetfilozófia

Tájkép:

- a tájképábrázolások történeti vizsgálata, stílári változások
- a tájkép esztétikája, elméletei
- egy-egy, jellemzően táj- vagy városképpel foglalkozó alkotó munkásságának feldolgozása (pl. Salvator Rosa, Canaletto, Francesco Guardi, Caspar David Friedrich, Carl Gustav Carus)

Rom, műemlékkultusz, műemlékvédelem:

- a rom esztétikája, romtípusok komparatív analízise
- romábrázolások kezdetektől napjainkig (stílári analízis, képtípusok, műfaj, média stb.)
- romokkal, azok elméletével, utóéletével és kritikai rekonstrukciójával (is) foglalkozó képzőművészek és építészek munkásságának feldolgozása (pl. Canaletto, Sir John Soane, Joseph Gandy, Hubert Robert, Albert Speer, Sir Norman Foster, Arata Isozaki stb.)
- a műemlékvédelem elméleti, esztétikai és etikai kérdései
- „nem-klasszikus romok” (pl. modern, ipari helyszínek) esztétikája, felújítása, új funkciók biztosítása, valamint mindezek etikai és esztétikai vetületei
- romok és műemlékek értékelésének művészettörténeti háttere és következményei
- rom és „romtalanítás”: képrombolás, terrorizmus
- régészet és kortárs művészet

Dr. Mester Éva Cecília

- A Kossuth kultusz megjelenítése az építészetben, üvegfestészetben, mozaikművészetben
- Ikonikus történelmi személyiségek ábrázolása az üvegfestészetben és mozaikművészetben
- Róth Miksa üvegfestészete

Hamvai Kinga

- Magyar múzeumok a koronavírus idején
- Illusztráció és kánonképzés
- A múzeumi főmű